

Mededeling aan de raad

Van	:	Burgemeester en wethouders
Datum B&W	:	3 maart 2026
Onderwerp	:	Financiële benchmark BDO
Portefeuillehouder	:	Jan van Weperen
Domein	:	Planning & Control

Kennis te nemen van

De financiële benchmark Nederlandse gemeenten van BDO en het rapportcijfer hiervan voor Ooststellingwerf.

Inleiding

BDO heeft de jaarrekeningen 2024 van de gemeenten onderzocht, om te kijken hoe Nederlandse gemeenten scoren op de vijf financiële kengetallen. Wij willen u graag over de resultaten informeren.

Kernboodschap

Gemeente Ooststellingwerf scoort goed met een 9 als rapportcijfer over 2024. In de ranking van gemeenten in de categorie 25.000-50.000 inwoners staat Ooststellingwerf op de 53e plaats.

Algemeen uit het rapport

De gemiddelde solvabiliteit van alle gemeenten in Nederland steeg licht ten opzichte van het jaar daarvoor. van 39,5% in 2023 naar 39,9% in 2024. De toename van de solvabiliteit is met name het gevolg van het overschot van € 1,9 miljard in de jaarrekeningen 2024. *Solvabiliteit Ooststellingwerf 2024: 39%.*

De netto schuldquote van gemeenten daalde verder. Was deze in 2023 32,3%, in 2024 bedroeg de gemiddelde netto schuldquote van alle gemeenten 31,0%. Overigens zijn er grote verschillen tussen de inwonerscategorieën, variërend van 26,1% schuldquote (25.000 tot 50.000 inwoners) tot 43,9% (de grootste gemeenten).

Netto schuldquote Ooststellingwerf 2024: 15%.

De gemiddelde solvabiliteit van gemeenten stijgt al enkele jaren op rij. Bij de gemiddelde netto schuldquote zien wij een daling vanaf 2020. De verhouding tussen schulden en eigen vermogen is daarmee de afgelopen jaren gunstiger geworden. Dit lijkt mooi, maar is mede het gevolg van achterblijvende investeringen en de positieve saldi van de jaarrekeningen 2024. En geld op de bank brengt de inwoner geen nieuwe voorzieningen.

De gemiddelde Grex-ratio (grondexploitatie) is in 2024 opnieuw gedaald, van 5,7% in 2023 naar 5,2% in 2024, waarmee de dalende trend sinds 2013 doorzet. Deze afname wordt deels verklaard door de stijging van de totale gemeentelijke baten. Een hogere Grex-ratio zou wenselijk zijn, omdat dit wijst op een grotere actieve grondexploitatiepositie en daarmee op meer ruimte om de bouwopgave in Nederland te realiseren. *Grex-ratio Ooststellingwerf 2024: 2%.*

De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2024 gemiddeld 3,0%, een lichte daling ten opzichte van 2023 (3,4%). Toch ligt de structurele exploitatieruimte van gemeenten dit jaar nog altijd ruim boven de 0%, wat volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) als het minst risicovol wordt beschouwd. Deze relatief comfortabele ruimte is vooral het gevolg van de overschotten in 2024 en laat zien dat de overschotten ook betrekking hebben op de structurele baten en lasten. *Structurele exploitatieruimte Ooststellingwerf 2024: 3%.*

De hoogste belastingdruk zien we bij gemeenten met minder dan 25.000 inwoners: gemiddeld 102,9%. De laagste belastingdruk ligt bij gemeenten met 50.000 tot 100.000 inwoners, met gemiddeld 95,7%. De kleinste gemeenten (100.000 inwoners) laten een lichte stijging zien van ongeveer 1%. *Belastingcapaciteit gemeente Ooststellingwerf 2024: 85%.*

Vervolg

In de begroting en jaarstukken staan in paragraaf 2 de kengetallen.

Bijlagen

1. BDO Benchmark Nederlandse gemeenten 2026